

havde sat for Rentegarantien, nogen Grund, som vi i alt Fald kunde finde fyldestgjørende, og derfor negtede vi vort Samtykke dertil i og for sig; men da man saa sagde: Naar I give os en større Rentegaranti, kunne I tillige faae en anden Bane anlagt fra Nykjøbing til Gjedser, sandt vi, at det var en saa god Handel, at vi under en saadan Betingelse kunde gaa ind paa at udvide Rentegarantien, men deraf følger dog virkelig ikke, at, naar Betingelsen falder bort, Garantien saa ligesuldt skal blive staaende ved Magt. Det er netop et Forhold, som det forekommer mig, Lovgivningsmagten bestemt maa overholde, at, naar der under visse Betingelser besluttes at gaa ind paa Noget, men disse Betingelser ikke blive opfyldte, saa falder dermed ogsaa Indrømmelsen bort; thi hvad Betydning have Betingelserne ellers, naar Vedkommende vide, at, selv om Betingelserne ikke blive opfyldte, kunne de alligevel vente de Goder, som Betingelserne blive satte for. Det var det, som dengang var det Bestemmende for mig, og jeg tror nok i det Hele for Udvalget og det er det Samme, der gjør, at jeg heller ikke nu kan se, at der er tilstrækkelig Grund til at gaa videre end saaledes som foreslaaet af det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Laurber), nemlig at man giver Garantien for den Del, der endnu er tilbage af de 4 Millioner Kroner, som Lovens § 5 lyder paa, altsaa de 160,000 Kr., men derimod ser jeg ikke, at der er nogen ikke engang Billighedsgrund til at give den for mere, altsaa for de 240,000 Kr.

Bille: Jeg havde ligeledes den Ære at være Medlem af det Udvalg, til hvilket det ærede Medlem, der nu satte sig, sigtede. Det er rigtigt, at han var dette Udvalgs Formand; han udøvede ogsaa i dette Udvalg den velsignelse-rige Virksomhed som Udvalgsformand, vi have saa rig Lidelighed til at paakjønne, og jeg erindrer meget levende det ærede Medlems Ledelse af de Forhandlingene, der den Gang fandt Sted. Jeg udtalte min Anskuelse om Sagen i en Reservation, som jeg tog i den dengang afgivne Betænkning. Det har nemlig fra første Færd været mig klart, at man har begaaet en meget stor Ubillighed ved at knytte Betingelser til denne Garantifund, Betingelser, som de paagjældende Parter vare ganske ude af Stand til at tilfredsstille. Jeg kan forstaa, naar en Mand har et Arbejde at udføre, at man siger: „Du kan faae det og det mod, at Du gjør endnu Mer“; men at sige: „Du skal faae dette eller hint, mod at en Trediemand, som hverken Du eller jeg har nogen Sikkerhed eller Magt over, gjør Noget“, det forekommer mig at være absurd, og det har man gjort ved denne Lidelighed. Lolland-Falsters Amtsråd har begyndt den uimelige Vej; thi der var ikke Mening i at knytte Spørgsmaalet, om der skulde bygges en særlig Bro over Guldborgsund, eller man kunde

bruge den gamle, til Spørgsmaalet om, hvorvidt Banen blev forsat fra Nykjøbing til Gjedser. Det var naturligt at knytte Bygningen af den særlige Bro til Fortsættelsen af Jernbanen over Sydholm og Fehmern til Solsten, deri var der Mening; thi da fik Broen over Guldborgsund Karakter af en stor Færdselslinie gennem Landet; men om der kom en Bane fra Nykjøbing til Gjedser, var i og for sig ganske ligegyldigt med Hensyn til Broen over Guldborgsund. Fra dette første Skridt paa den feile Vej er alt det Øvrige voget op. Mig forekommer det, at de 160,000 Kr. har det paagjældende Selskab ligefrem Ret til, ikke alene et Billighedskrav, men en ligefrem Ret, vi ikke kunne forholde det, og hvad de 240,000 Kr. angaar, forekommer det mig, at Selskabet har en moralsk, en Billighedsforbring ligeoverfor os, som vi ikke kunne slyde til Side. Det maa jo erindres, at, naar det ærede Medlem her ved Siden af (Høgsbro) taler, som om man i sin Tid ved at give Garantifundet for Broen kunde have faaet en Bane fra Nykjøbing til Gjedser, saa maa dette forstaaes med forbehold Indskrænkning; thi ogsaa for den Sum, som Banen fra Nykjøbing til Gjedser skulde have kostet, skulde der være givet Rentegaranti, og jeg tillader mig den ærbødige Formening, at det vilde være blevet en temmelig dyr Historie for Staten. Det, der nu er Tale om at tilstaa, synes mig ikke i allerførste Maade at gaa ud over Brønderne for, hvad der er rimeligt og billigt. For disse 400,000 Kr. er der jo desuden ikke forud udredet nogen Forstærkningsfond, men Forstærkningsfonden bliver at afbrage i selve dette Bøvel, som derved yderligere formindskes. Vi have altsor længe ladet dette Forhold staa hen, til at vi nu kunne forsvare at lade det vare længere. Den Afgjørelse, der blev truffen i sin Tid, da Ministerens Forslag, der havde været vedtaget i Landstinget, blev forkastet her, støttede sig vist ikke alene paa Sagens Realitet, men hængte vistnok ogsaa noget sammen med den almindelige politiske Stemning, som dengang fandtes. Uden en saadan Kombination tror jeg ikke Loven vilde have faaet den Stjæbne, den fik. Nu er der gaaet saa lang Tid hen, og i den Tid har vedkommende Selskab undværet den berettigede Fordel, det kunde have havt ved at have Rentegarantien. Det forekommer mig, at vi ikke nu, uden at handle meget urigtigt eller uwilligt kunne negte vort Samtykke til den af Ministeren foreslaagte Lov.

Høgsbro: Det kan være meget muligt, at det var det første Skridt paa en feil Vej, vi kom ind paa, da vi stillede denne Betingelse (Bille: Det var Amtsrådet, der stillede den!). Ja, det var netop det, jeg vilde sige, at det var ikke fra Udvalgets Side, Initiativet blev taget; det var udenfra, det blev bragt til os, og saa